

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72416558-610-E.314851

21.04.2020

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 01.11.2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.559334,,
b) 12.11.2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.561321,,
c) 15.11.2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.565321,,
ç) 12.12..2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.580028,,
d) 30.12..2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.591220,,
e) 30.01..2020 tarihli ve 43452547-120.07/E.607071 sayılı yazılarınız.

İlgi yazılarınız ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek : Liste ve Cevaplar (44 sayfa)

7/20796 GK 37	7/21236 GK 46
7/20800 GK 37	7/21237 GK 46
7/20802 GK 37	7/21238 GK 46
7/20935 GK 43	7/21241 GK 46
7/20936 GK 43	7/21243 GK 46
7/20938 GK 43	7/22119 GK 63
7/20939 GK 43	7/22120 GK 63
7/20940 GK 43	7/22121 GK 63

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHİR POLAT'IN 7/22752 ESAS SAYILI SORU
ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca ;

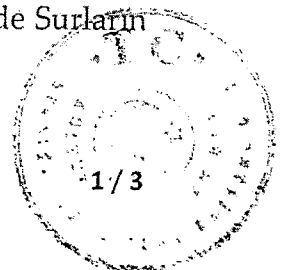
UNESCO Dünya Miras Listesinde bulunan Diyarbakır Dış Kent Surlarındaki 5, 10, 26, 31, 34, 39, 42 ve 79 nolu burçların işgal edilmiş ve izinsiz müdahale edilmiş olduğu tespit edilmiş olup Bakanlığımız Diyarbakır Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğünün Diyarbakır Valiliğine hitaplı 24.09.2019 tarihli ve 36126949-176.99-E.779917 sayılı yazısı ile söz konusu işgallerin sonlandırılması ve yapılara zarar veren failer hakkında hukuki sürecin yürütülmesi istenilmiştir.

Dünya Mirası olan Diyarbakır surlarına zarar veren ve/veya işgal eden failer hakkında suç duyurusunda bulunulabilmesi için öncelikle 5, 10, 26, 31, 34, 39, 42 ve 79 nolu burçlara zarar veren ve/veya işgal eden failerin kimlik (gerçek veya tüzel kişi ad/soyad varsa TC) ve adres bilgileri tespit edip resmi tutanağa bağlanarak ivedilikle gönderilmesi talep edilmiştir. Buna istinaden Bakanlığımız Teknik personelleri ve Sur İlçe Emniyet Müdürlüğünce yerinde yapılan incelemeler sonucunda hazırlanan tutanak Diyarbakır Valiliğine iletilmiştir.

Bakanlığımıza tahsisli Diyarbakır Surlarının daha fazla zarar görmemesi ve işgallerin önlenmesi için belirtilen burçlar başta olmak üzere tüm işgallere yönelik hukuki süreçlerin ivedilikle başlatılmasının aciliyet arz ettiği Valiliğe iletilmiş olup Avukatları tarafından gerekli işlemlerin başlatılması ve ilgili güvenlik güçleri ile koordinasyonun sağlanarak işgallerin sonlandırılmasına yönelik gereğinin yapılması hususları bildirilmiştir.

2015 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınan "Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı" ile ilgili çalışmalar bilimsel yöntemler ışığında proje ve onarım çalışmalarının yönlendirilmesi, katkı sağlanması ve koordineli çalışmaların gerçekleştirilmesi amacıyla Bakanlığımız 08.02.2017 tarihli ve 24598 sayılı Bakanlık Makamı Oluru ile oluşturulan Bilim Komisyonu yönlendirmeleri ile devam etmektedir.

Söz konusu Bilim Komisyonu, proje müellifleri ve Genel Müdürlüğümüz uzmanlarının da katılımlarıyla Diyarbakır ve Ankara'da toplantılar gerçekleştirilmiş olup söz konusu toplantılarda Bilim Komisyonunca yapılan yönlendirmeler ve tavsiyeler doğrultusunda hazırlanan projeler etaplar halinde Koruma Bölge Kurulu onayına sunulmaktadır. Söz konusu çalışmalar kapsamında iki etap halinde Surların rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri hazırlanmaktadır.

1. ve 2. Etap proje çalışmaları sonucunda toplamda 73 burç ve 4517 mt sur duvarı projeleri hazırlanarak tüm surların projelerinin temin edilmesi planlanmaktadır. Koruma Bölge Kurulunca onaylanan burçlara ve surlara ilişkin acil müdahale, onarım ve restorasyon uygulamalarının "Diyarbakır Surları Restorasyonu" işi kapsamında Yatırım Programı çerçevesinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Diyarbakır Kent Surlarına ait Burlardan 65 adet burcun rölöve çizimleri, 55 adet burcun restitüsyon projeleri ile 32 adet burcun restorasyon projeleri Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından çeşitli tarihlerde onaylanmıştır.

Diyarbakır Kent Surlarına ait Burlardan 1,2,5,9,10,26,47,52,62, 73,74,75,76,77 ve 82 nolu 15 adet burcun restorasyon uygulama çalışmaları çeşitli tarihlerde tamamlanmıştır.

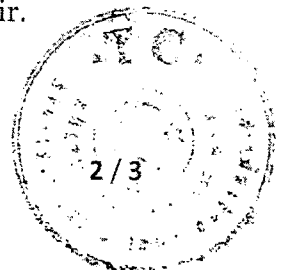
Diyarbakır Kent Surlarına yönelik projelendirme çalışmaları devam etmekte olup projelerin ilgili Koruma Bölge Kurulunda onaylanmasının ardından uygulama alışmaları Bakanlığımıza bağlı Diyarbakır Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Diyarbakır İli, Suriçi Bölgesinde, özellikle 2015-2016 yılları arasında sokağa çıkma yasağının yaşandığı 6 mahallede yer alan korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescilli taşınmazlara ilişkin; 245 tanesinin rölöve çizimleri, 222 adet restitüsyon projesi ile 209 adet restorasyon projesi, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından onaylanmıştır. Ayrıca Bakanlığımız her yıl tescilli taşınmazlara yönelik fon ayırmakta olup 2019 yılında Suriçi Bölgesinde 5 adet ev hibe programına almıştır.

Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 63. maddesi, 1 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 277. maddesi ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu hükümleri çerçevesinde, kültür varlıklarını korumakla yükümlüdür. Bu kapsamda ülkemizde bulunan tarih öncesi devirden günümüze kadar gelen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasının sağlanarak gelecek kuşaklara aktarılması için gerekli çalışmalar uluslararası koruma ilkeleri doğrultusunda (Venedik Tüzüğü vb.) yapılmaktadır.

Bakanlığımıza tahsisli yapılarla ilgili restorasyon çalışmalarının yanı sıra can ve mal güvenliğinin sağlanmasına yönelik konularda ilgili Valilik, Belediye Başkanlıkları gibi yerel idarelerle gerekli koordinasyon sağlanmaktadır.

5233 sayılı Kanun'un geçici 6. Maddesi hükümleri kapsamında, Diyarbakır İli Suriçi Bölgesinde evre ve şehircilik Bakanlığı ile güvenlik güçleri yetkilidir.

Bakanlığımız (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)'ca

Diyarbakır ili Sur ilçesinde bulunan tarihi surların s k lerek satılmaya çalışıldığı iddiaları  zerine Sur il e Emniyet Müdürlüğünce belirlenen noktalara operasyon gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık 10 kamyon civarında tarihi olma ihtimali olan taş tespit edilerek M ze Müdürlüğünce kontrol altına alınmıştır. Taşların kendisine ait olduğunu iddia eden şahıs hakkında gerekli yasal işlemler başlatılmıştır.

İl Kültür Turizm Müdürlüğünce tarihi Diyarbakır surları ve tescilli yapıların varsa olumsuzluklarına zamanında müdahale edilmesi amacıyla alanında uzman kişilerden "Sur Denetim ve İnceleme Komisyonu" kurulmuştur.

Diyarbakır Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü uzmanları söz konusu surlarda gerekli incelemelerde bulunmuşlardır.

